

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Αποπληθωριστικές πιέσεις και υφεσιακή διαταραχή στην Ελλάδα και στην Ευρωζώνη

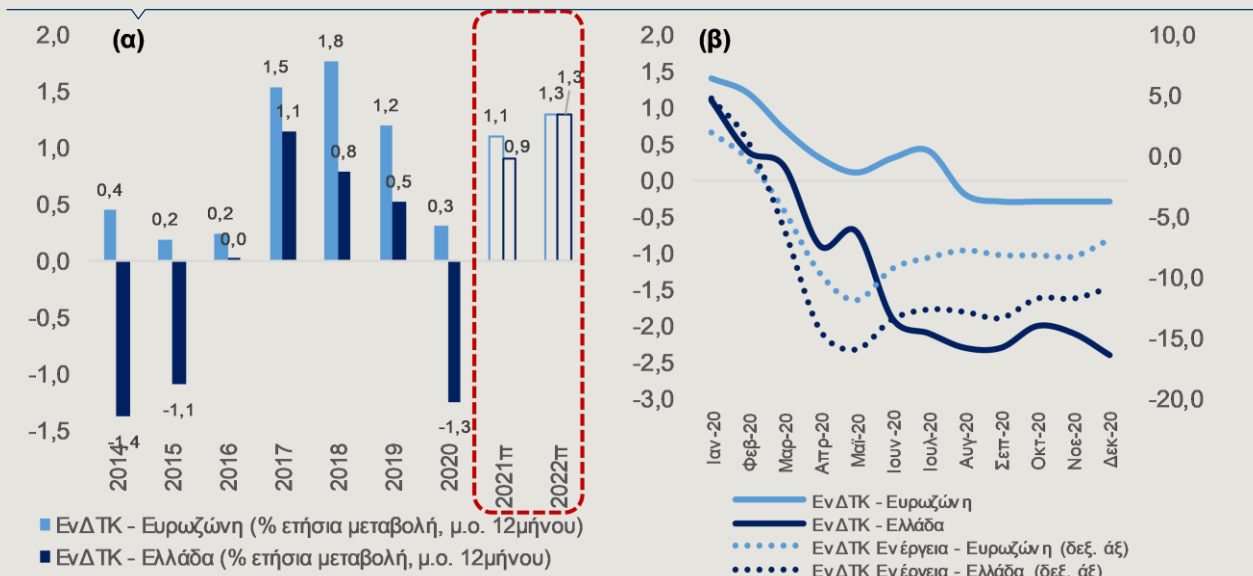
Μια από τις συνέπειες της παγκόσμιας ύφεσης που προκάλεσε η πανδημική κρίση, το 2020, ήταν η επανεμφάνιση του αποπληθωρισμού στην ελληνική οικονομία, μετά από τέσσερα έτη. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η ΕΛΣΤΑΤ, την περασμένη εβδομάδα, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) μειώθηκε κατά 2,4%, σε ετήσια βάση, τον Δεκέμβριο 2020, ενώ ο μέσος όρος του ΕνΔΤΚ σε όλη τη διάρκεια του 2020, σημείωσε πτώση της τάξης του 1,3%, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του 2019. Σημειώνεται ότι ο εν λόγω δείκτης είχε καταγράψει ετήσια αύξηση ύψους 0,5%, το 2019. Οι αποπληθωριστικές πιέσεις το 2020 αποδίδονται:

(α) στην **κατακόρυφη πτώση της ζήτησης πετρελαίου, σε παγκόσμιο επίπεδο**, εξαιτίας των περιορισμών στις μετακινήσεις (ο τομέας των μεταφορών απορροφά άνω του 60% της συνολικής κατανάλωσης πετρελαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με στοιχεία του 2018) αλλά και της μειωμένης ζήτησης για βιομηχανικά αγαθά, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την πτώση των τιμών της ενέργειας συνολικά.

(β) στις **χαμηλές επιδόσεις του τουριστικού κλάδου και, γενικότερα, του τομέα των υπηρεσιών**, τόσο λόγω των μέτρων που επιβλήθηκαν, σε παγκόσμιο επίπεδο, με σκοπό τη συγκράτηση της εξάπλωσης της πανδημίας (περιορισμοί στις μετακινήσεις και τοπικά lockdowns), όσο και λόγω του φόβου μετάδοσης του κορωνοϊού που απέτρεψε πολλούς τουρίστες να ταξιδέψουν το 2020. Η πτώση της ζήτησης συνδυαστικά με τις έκτακτες μειώσεις των συντελεστών έμμεσης φορολογίας στις υπηρεσίες, με σκοπό την τόνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης, τελικά επέφεραν μείωση των τιμών των υπηρεσιών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Η εξέλιξη του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή σε Ελλάδα και σε Ευρωζώνη και των τιμών των προϊόντων ενέργειας

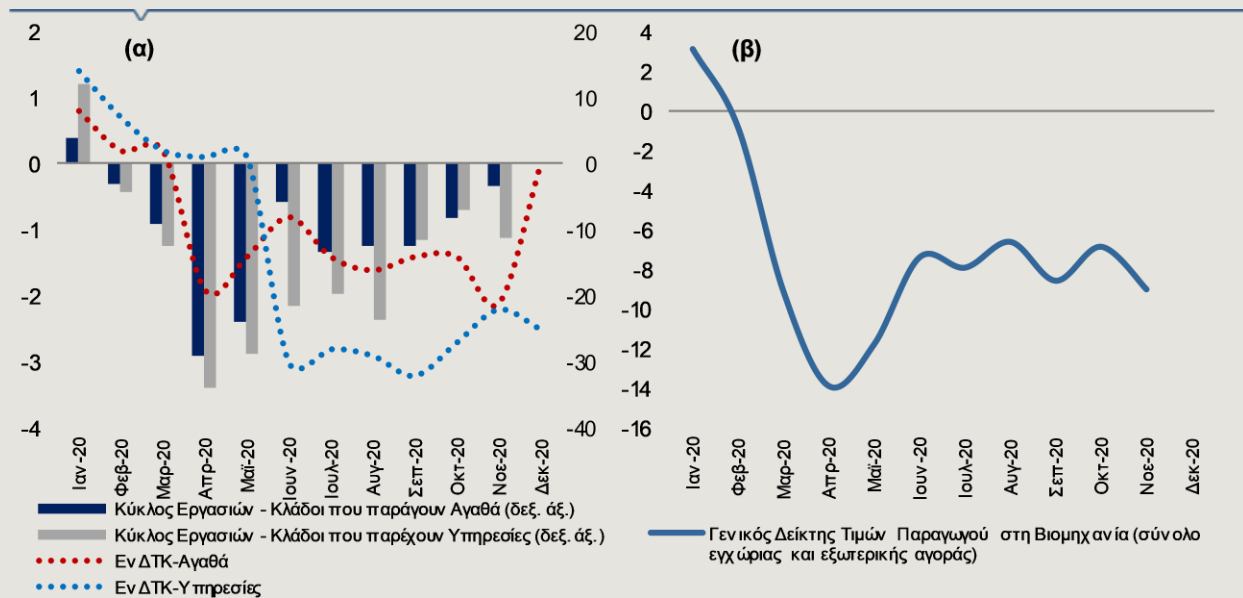
Αντίστοιχα, στην Ευρωζώνη το επίπεδο των τιμών -σύμφωνα με το μέσο ΕνΔΤΚ για το 2020- μειώθηκε οριακά, κατά 0,3%, σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης κατά 1,2% το 2019, σε σύγκριση με το 2018 (Γράφημα 1α).

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Economic Forecast, Autumn, Νοέμβριος 2020), παράλληλα με την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας που αναμένεται την επόμενη διετία, θα σημειωθεί άνοδος του επιπέδου τιμών. Ειδικά για το 2021, σημειώνεται ότι η αύξηση του επιπέδου τιμών, θα προκύψει -ως ένα βαθμό- από τις επιδράσεις βάσης (base effects). Συγκεκριμένα, ο ΕνΔΤΚ προβλέπεται ότι θα αυξηθεί, το 2021, κατά 0,9% στην Ελλάδα και κατά 1,1% στην Ευρωζώνη, ενώ, το 2022, αναμένεται να αυξηθεί με τον ίδιο ρυθμό και στις δύο περιοχές της τάξης του 1,3% (Γράφημα 1α).

Πιο αναλυτικά, ο κύριος παράγοντας που οδήγησε στην πτώση του επιπέδου τιμών τόσο στην Ευρωζώνη, όσο και στην Ελλάδα, το 2020, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ήταν οι τιμές των προϊόντων ενέργειας, οι οποίες υποχώρησαν, κατά μέσο όρο, κατά 6,8% και 9,8%, αντίστοιχα (Γράφημα 1β). Η μειωμένη ζήτηση για προϊόντα ενέργειας στην Ελλάδα αντανακλάται στην πορεία των λιανικών πωλήσεων καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων, οι οποίες υποχώρησαν, κατά τους πρώτους δέκα μήνες του 2020, κατά 10,9%, σε ετήσια βάση.

Αξίζει να σημειωθεί, επιπλέον, ότι οι αποπληθωριστικές τάσεις που παρατηρήθηκαν, το 2020, στην Ευρωζώνη, οφείλονται, εν μέρει, και στις παρεμβάσεις ορισμένων χωρών, μεταξύ των οποίων και η Γερμανία, όπως η μείωση των έμμεσων φόρων, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (π.χ. 6 μήνες), με σκοπό την τόνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης και, ως εκ τούτου, την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19. Συμπερασματικά, για την Ευρωζώνη, οι πτωτικές πιέσεις που ασκήθηκαν στις τιμές, εξαιτίας της χαμηλότερης ζήτησης και της ανατίμησης του Ευρώ (μείωση των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων για τον Ευρωπαϊκό καταναλωτή) φαίνεται ότι υπεραντιστάθμισαν, το 2020, τις ανοδικές τάσεις του πληθωρισμού κόστους που επικράτησαν, σε συγκεκριμένους κλάδους που επηρεάστηκαν σε μεγάλο βαθμό από τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης, καθώς και λόγω της προσωρινής διαταραχής στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού.

Ένας επιπρόσθετος παράγοντας που οδήγησε στην εντονότερη πτώση του επιπέδου τιμών στην Ελλάδα, σε σύγκριση με την Ευρωζώνη, ήταν η μείωση της ζήτησης στον τομέα των υπηρεσιών που συμπίεσε τις τιμές τους. Συγκεκριμένα, ο υποδείκτης του ΕνΔΤΚ που περιλαμβάνει αποκλειστικά τις τιμές των υπηρεσιών υποχώρησε, το 2020, κατά 1,4%, σε ετήσια βάση, έναντι αντίστοιχης πτώσης 1,1% που καταγράφει ο υποδείκτης του ΕνΔΤΚ που περιλαμβάνει αποκλειστικά τις τιμές των αγαθών. Επιπλέον, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 2α, η πτώση του ΕνΔΤΚ για τις υπηρεσίες ήταν εντονότερη κατά τη χρονική περίοδο Ιουνίου-Σεπτεμβρίου -δηλαδή κατά τους μήνες που παραδοσιακά καταγράφονται οι υψηλότερες επιδόσεις του τουρισμού στη χώρα μας (περί του -3%, σε ετήσια βάση). Αντίστοιχα, ο ΕνΔΤΚ για τα αγαθά κατέγραψε τις μεγαλύτερες ετήσιες πτώσεις του, μεταξύ των μηνών του 2020, τον Απρίλιο (-1,9%) και τον Νοέμβριο (-2,1%), χρονικά διαστήματα κατά τα οποία βρισκόνταν σε ισχύ τα μέτρα περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας, για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2
Η Σχέση Κύκλου Εργασιών και Εξέλιξης Τιμών ανά Κλάδο (% ετήσιες μεταβολές)

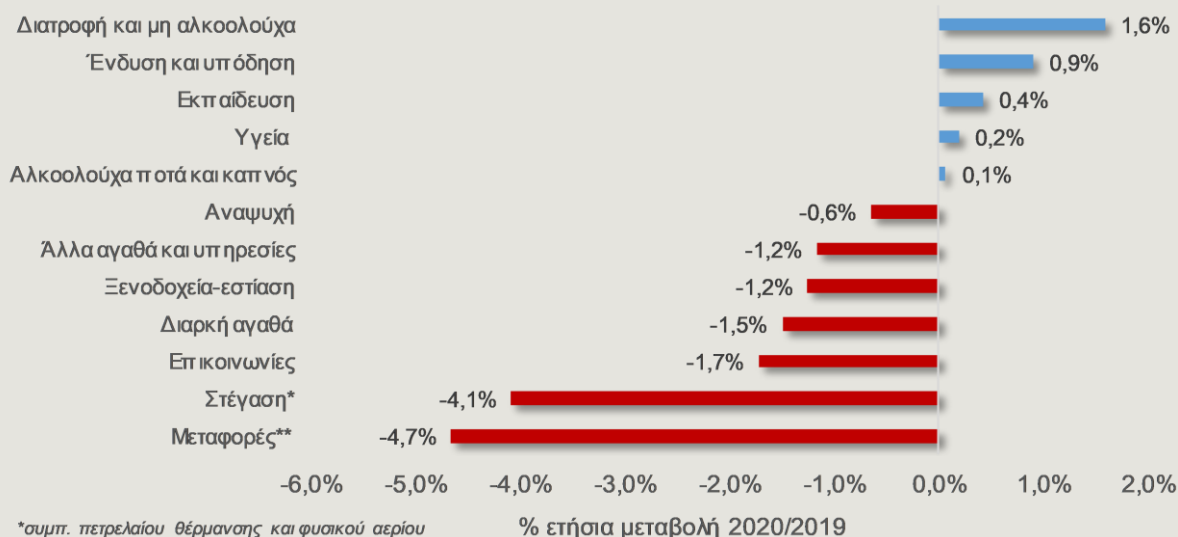
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

Η πορεία των τιμών αγαθών και υπηρεσιών, κατά τη διάρκεια του 2020, στην Ελλάδα, συμβαδίζει με την εξέλιξη του κύκλου εργασιών για τους αντίστοιχους κλάδους (Γράφημα 2α). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τις επιχειρήσεις με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ο κύκλος εργασιών των κλάδων που παρέχουν υπηρεσίες (περιλαμβάνει Χονδρικό και Λιανικό εμπόριο, Καταλύματα-Εστίαση, Μεταφορές, Χρηματοπιστωτικές και Ασφαλιστικές Δραστηριότητες, Δημόσιο Τομέα κ.λπ.) μειώθηκε, το πρώτο ενδεκάμηνο του 2020, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019, κατά 15,5%, ενώ ο κύκλος εργασιών των κλάδων που αφορούν στην παραγωγή αγαθών (περιλαμβάνει Γεωργία, Βιομηχανία, Κατασκευές) μειώθηκε με ηπιότερο ρυθμό (-11,1%, σε ετήσια βάση).

Αξιοσημείωτη συμβολή στην πτωτική πορεία του δείκτη τιμών καταναλωτή -ειδικά στον τομέα των υπηρεσιών- είχε η φορολογική μεταχείριση της κατανάλωσης ορισμένων κατηγοριών παροχής υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του έτους, σημειώθηκαν μειώσεις στους φορολογικούς συντελεστές στα μη αλκοολούχα ποτά, στην εστίαση, στον τουρισμό, στην ψυχαγωγία και στις μεταφορές, προκειμένου να υποστηριχτούν οι εν λόγω κλάδοι που πλήττονται έντονα από την πανδημία. Ως αποτέλεσμα, ο μέσος Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή με Σταθερούς Φόρους (ΕνΔΤΚ-ΣΦ) υποχώρησε οριακά κατά 0,2%, το 2020, σε σύγκριση με το 2019.

Επιπρόσθετα, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 2β, οι τιμές παραγωγού στον τομέα της βιομηχανίας ακολούθησαν εντονότερη πτωτική τάση το 2020, σε σύγκριση με τις τιμές καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), καθώς υποχώρησαν κατά 7,2%, κατά μέσο όρο, το πρώτο ενδεκάμηνο του 2020, σε ετήσια βάση. Αξίζει να σημειωθεί δε, ότι οι τιμές παραγωγού στη μεταποίηση μειώθηκαν, στο ίδιο χρονικό διάστημα, κατά 10,6%, σε ετήσια βάση.

Τέλος, σύμφωνα με τις μεταβολές του ΕνΔΤΚ ανά κατηγορία προϊόντων (Γράφημα 3), τις μεγαλύτερες αυξήσεις κατέγραψαν το 2020, σε σύγκριση με το 2019, οι τιμές στις κατηγορίες διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά (+1,6%) και ένδυση και υπόδηση (+0,9%). Αντίθετα, οι πιο έντονες μειώσεις, σε ετήσια βάση, σημειώθηκαν, κατά το προηγούμενο έτος, στις μεταφορές (-4,7%) και στη στέγαση (-4,1%) και ακολουθούν οι επικοινωνίες (-1,7%), τα διαρκή αγαθά (-1,5%) και η κατηγορία ξενοδοχεία-εστίαση (-1,2%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 3
Οι μεταβολές του ΕνΔΤΚ, ανά κατηγορία αγαθών-υπηρεσιών, το 2020, στην Ελλάδα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ
Αγορά Εργασίας

Με βάση τα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε τον Οκτώβριο, κατά 0,3%, ή 10 χιλ. άτομα, σε ετήσια βάση, ενώ ο αριθμός των ανέργων διαμορφώθηκε στις

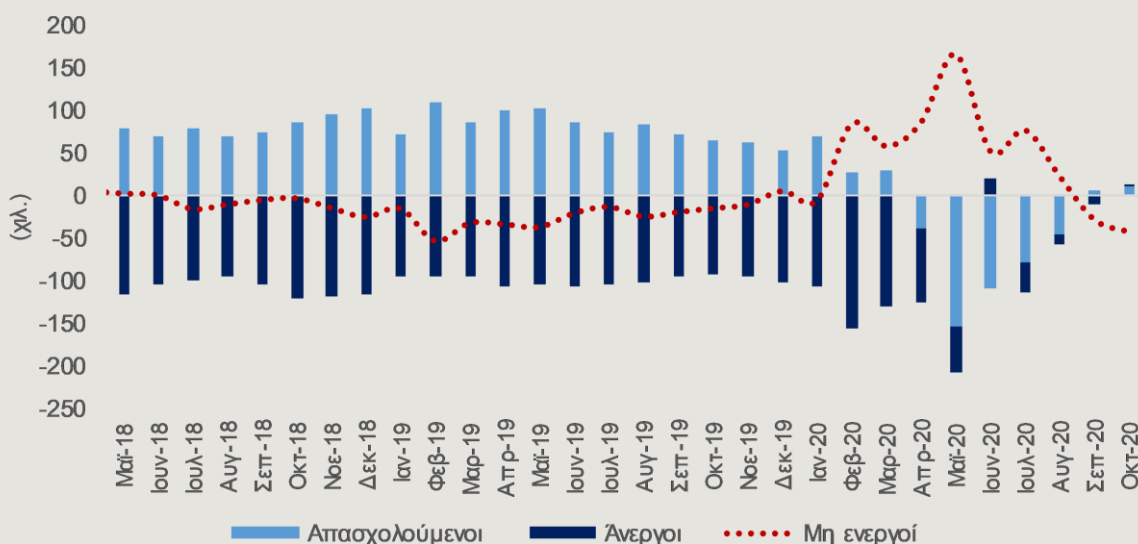
786,4 χιλ., σημειώνοντας οριακή αύξηση (+0,1%), σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (Γράφημα 4). Ως εκ τούτου, το ποσοστό της ανεργίας παρέμεινε αμετάβλητο τόσο σε ετήσια βάση, όσο και σε μηνιαία βάση και διαμορφώθηκε σε 16,7%. Σημειώνεται ότι το ποσοστό της ανεργίας του Σεπτεμβρίου αναθεωρήθηκε προς τα πάνω και ανήλθε, επίσης, σε 16,7%. Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις του Δελτίου Τύπου της ΕΛΣΤΑΤ, οι εργαζόμενοι που τέθηκαν σε αναστολή σύμβασης εργασίας εξακολουθούν να θεωρούνται απασχολούμενοι, αν η διάρκεια της αναστολής είναι μικρότερη από 3 μήνες, ή αν λαμβάνουν περισσότερο από το 50% των αποδοχών τους.

Επιπρόσθετα, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός μειώθηκε κατά 43,9 χιλ. άτομα (Γράφημα 4), ή 1,4%, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2019 και κατά 10,7 χιλ. άτομα, ή 0,3%, σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας, ως προς την ηλικία, το φύλο και τη γεωγραφική διάρθρωση, αυτά έχουν ως ακολούθως:

Ανοδο σημείωσαν, σε ετήσια βάση, τον Οκτώβριο, τα ποσοστά της ανεργίας στους νέους έως 34 ετών (Γράφημα 5), με τη μεγαλύτερη αύξηση να καταγράφεται στην κατηγορία 25-34 ετών (+2,1 μονάδες). Συγκεκριμένα, στην ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών, το ποσοστό της ανεργίας διαμορφώθηκε σε 24,6%, έναντι 22,5%, τον αντίστοιχο μήνα πέρυσι. Επιπλέον, το ποσοστό της ανεργίας, στους νέους 15-24 ετών, αυξήθηκε κατά 0,6 της ποσοστιαίας μονάδας και διαμορφώθηκε σε 35%, το οποίο εξακολουθεί να είναι το υψηλότερο που παρατηρείται μεταξύ των ηλικιακών ομάδων. Αντίθετα, μείωση κατέγραψε το ποσοστό της ανεργίας στις λοιπές ηλικιακές ομάδες, κατά 0,3 της ποσοστιαίας μονάδας, στην κατηγορία 35-44 ετών και κατά 0,9 της ποσοστιαίας μονάδας, στην ηλικιακή κατηγορία 45-54 ετών. Τέλος, η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στην ηλικιακή ομάδα 55-64 ετών, όπου το ποσοστό της ανεργίας μειώθηκε κατά 1,2 μονάδα και διαμορφώθηκε στο 12,2%. Σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2015, έτος κατά το οποίο η ανεργία στη χώρα βρισκόταν σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο, το φετινό Οκτώβριο, τα ποσοστά της ανεργίας όλων των ηλικιακών ομάδων ήταν χαμηλότερα, με τη μεγαλύτερη πτώση να έχει σημειωθεί στην κατηγορία 15-24 ετών (-16,2 μονάδες).

Η ανεργία των ανδρών κατέγραψε ήπια υποχώρηση τον Οκτώβριο (-0,3 της μονάδας), ενώ η ανεργία των γυναικών αυξήθηκε οριακά (+0,2 της μονάδας), παραμένοντας σε αρκετά υψηλότερο επίπεδο από το ποσοστό της ανεργίας στους άνδρες. Συγκεκριμένα, το ποσοστό της ανεργίας των ανδρών διαμορφώθηκε σε 13,5%, ενώ το ποσοστό της ανεργίας των γυναικών ανήλθε σε 20,6%.

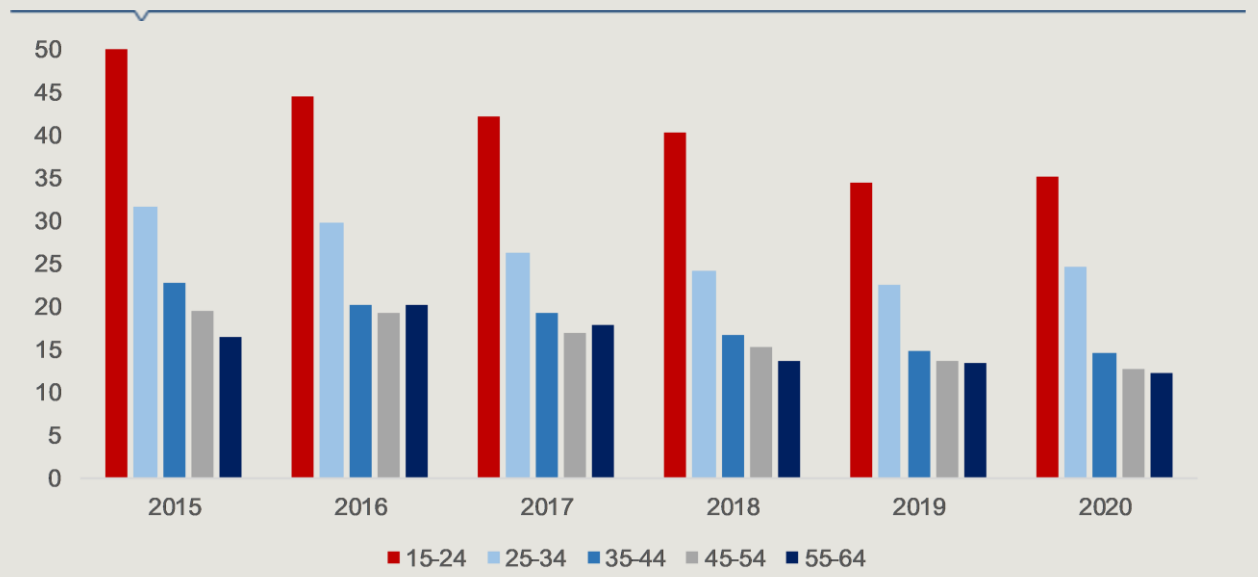
ΓΡΑΦΗΜΑ 4
Ετήσια Μεταβολή του Αριθμού Απασχολούμενων, Ανεργών και Οικονομικά Μη Ενεργού Πληθυσμού

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Αναφορικά με τη γεωγραφική διάρθρωση κατά αποκεντρωμένη διοίκηση, το υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας καταγράφηκε, τον Οκτώβριο, στην περιφέρεια των Νησιών του Αιγαίου, καθώς διαμορφώθηκε σε 20,6%, αυξημένο κατά 3,3 ποσοστιαίες μονάδες, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Αντίθετα, το χαμηλότερο ποσοστό της ανεργίας σημειώθηκε στην Αττική (13,4%) καταγράφοντας μείωση, σε μηνιαία βάση, ύψους 0,3 της ποσοστιαίας μονάδας. Στις υπόλοιπες αποκεντρωμένες διοικήσεις, τα ποσοστά της ανεργίας διαμορφώθηκαν ως εξής: Ήπειρος-Δυτική Μακεδονία 22,2%, Κρήτη 19,3%, Μακεδονία-Θράκη 18,2%, Πελοπόννησος-Δυτική Ελλάδα-Νησιά Ιονίου 17,9% και Θεσσαλία-Στερεά Ελλάδα 17,6%.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος Εργάνη (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), τον Δεκέμβριο, το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης ήταν

θετικό και ίσο με 2.116 θέσεις εργασίας, έναντι αρνητικού ισοζυγίου 3.666 θέσεων εργασίας τον Δεκέμβριο 2019. Συνολικά, το 2020, το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων ήταν, επίσης, θετικό και διαμορφώθηκε στις 93 χιλ. νέες θέσεις εργασίας. Η εν λόγω επίδοση, ωστόσο, αποτελεί τη χαμηλότερη που έχει καταγραφεί από το 2013.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5
Ποσοστό της ανεργίας (%) κατά ηλικιακή ομάδα, Οκτώβριος, 2015-2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Βιομηχανική Παραγωγή

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου, ο γενικός δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής μειώθηκε κατά 2,7%, σε ετήσια βάση, έναντι ηπιότερης μείωσης κατά 0,4%, το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στη μείωση της παραγωγής που καταγράφηκε στη μεταποίηση (-1,8%), στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος (-6%) και στα ορυχεία-λατομεία (-4,1%). Αντίθετα, αύξηση της παραγωγής σημειώθηκε στην παροχή νερού (+0,9%).

Αναλυτικότερα στη μεταποίηση (Γράφημα 6), κατά τους πρώτους έντεκα μήνες του 2020, οι 15 από τους 24 κλάδους παρουσίασαν μείωση της παραγωγής τους, σε ετήσια βάση. Οι πιο σημαντικοί εξ αυτών, με βάση τη στάθμισή τους στο δείκτη της μεταποίησης, ήταν οι κλάδοι των δερμάτων και δερματίνων ειδών (-40,2%), της ένδυσης (-30,1%), της ποτοποιίας (-12,3%), των παραγώγων πετρελαίου (-6,5%), των μηχανημάτων (-5,3%), του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (-5,2%), της επισκευής και εγκατάστασης μηχανημάτων και εξοπλισμού (-4,4%), των μη μεταλλικών ορυκτών (-4%), των βασικών μετάλλων (-3,6%), των τροφίμων (-2,6%), των ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων (-0,9%) και των πλαστικών

ΓΡΑΦΗΜΑ 6
Ετήσια Μεταβολή του Δείκτη Παραγωγής σε Επιλεγμένες Μεταποιητικές Βιομηχανίες, Ιαν.-Νοε. 2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

υλών και προϊόντων από ελαστικό (-0,1%). Αντίθετα, αύξηση της παραγωγής τους παρουσίασαν οι κλάδοι των φαρμακευτικών προϊόντων (+16,2%), των προϊόντων καπνού (+10,2%), της χαρτοποιίας (+4%), των μεταλλικών προϊόντων (+2,9%), των κλωστοϋφαντουργικών υλών (+0,8%) και των χημικών προϊόντων (+0,4%).

Οικοδομική Δραστηριότητα: Άδειες Οικοδομών και Επιχειρηματικές Προσδοκίες

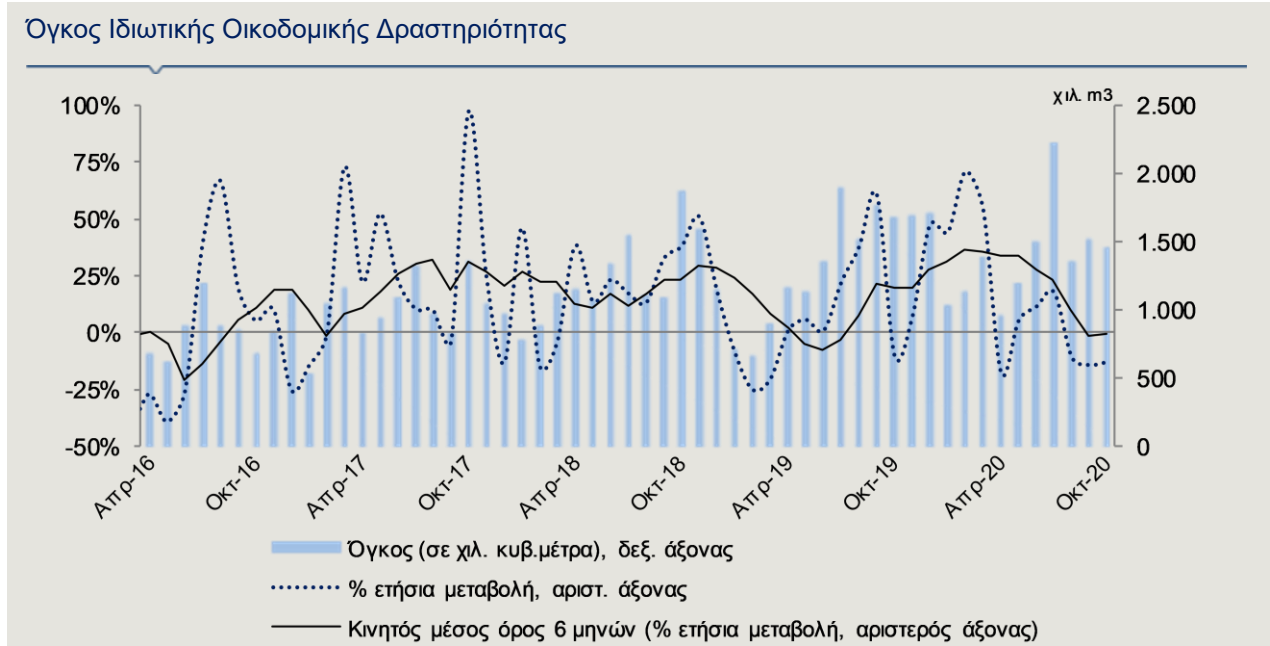
Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα στη χώρα αυξήθηκε, συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο, κατά 12,7%, με βάση τον αριθμό των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών, κατά 11,4%, με βάση την επιφάνεια (σε χιλ. τετραγωνικά μέτρα) και κατά 7,6%, με βάση τον όγκο της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας (σε χιλ. κυβικά μέτρα). Ωστόσο, τον Οκτώβριο, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα μειώθηκε κατά 5,4%, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2019, με βάση τον αριθμό των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών, κατά 7,9%, με βάση την επιφάνεια και κατά 13%, με βάση τον όγκο της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας (Γράφημα 7). Αναλυτικότερα, τους πρώτους δέκα μήνες του 2020, εκδόθηκαν 15.331 άδειες οικοδομής, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε 3.221,6 χιλ. τετραγωνικά μέτρα και σε 13.813,3 χιλ. κυβικά μέτρα.

Από τις 13 Περιφέρειες της χώρας, οι 8 σημείωσαν θετική ετήσια μεταβολή, σε όρους όγκου ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, αύξηση καταγράφηκε στις Περιφέρειες της Στερεάς Ελλάδας (+85,8%), της Ηπείρου (+25,1%), της Δυτικής Ελλάδας (+20,1%), των Ιονίων Νήσων (+18,5%), της Πελοποννήσου (+14,4%), της Θεσσαλίας (+12,3%), της Κεντρικής Μακεδονίας (+8,1%) και της Αττικής (+5,3%). Αντίθετα, ετήσια μείωση κατέγραψαν οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (-20,7%), της Δυτικής Μακεδονίας (-17,2%), της Κρήτης (-14,1%), της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (-7%) και του Βορείου Αιγαίου (-0,5%). Επιπλέον, το 45% των νέων οικοδομικών αδειών εκδόθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (3.122), Κεντρικής Μακεδονίας (2.252) και Νοτίου Αιγαίου (1.517).

Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της DG-ECFIN και του IOBE, τον Δεκέμβριο 2020, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις ιδιωτικές κατασκευές σημείωσε έντονη αύξηση της τάξης των 17,8 μονάδων, σε μηνιαία βάση και διαμορφώθηκε στις 78,3 μονάδες. Συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, ωστόσο, ο εν λόγω δείκτης επιδεινώθηκε (Δεκέμβριος 2019: 122,8 μονάδες). Από τις επιμέρους συνιστώσες του δείκτη, οι προβλέψεις για το επίπεδο των προγραμματισμένων εργασιών του κλάδου επιδεινώθηκαν και διαμορφώθηκαν στις -75 μονάδες, από -56 μονάδες τον προηγούμενο μήνα. Αντίθετα, οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου βελτιώθηκαν αισθητά και διαμορφώθηκαν σε θετικά επίπεδα, στις +17 μονάδες, τον Δεκέμβριο, από -35 μονάδες, τον Νοέμβριο.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πωλήσεις νέων Επιβατικών Αυτοκινήτων

Οι νέες χορηγούμενες άδειες κυκλοφορίας ΙΧ επιβατικών αυτοκινήτων μειώθηκαν σημαντικά, το 2020, κατά 26,5%, σε ετήσια βάση, έναντι ετήσιας αύξησης ύψους 13,2%, το 2019. Συγκεκριμένα, το 2020, πωλήθηκαν

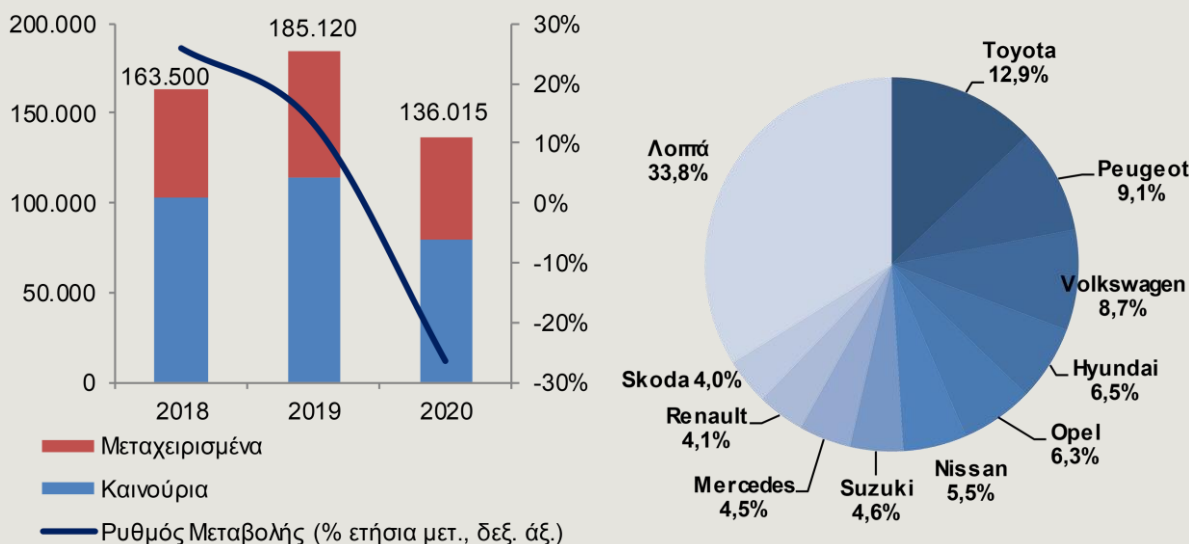
συνολικά 136 χιλιάδες επιβατικά αυτοκίνητα, εκ των οποίων 79,6 χιλιάδες ήταν καινούρια και τα υπόλοιπα (56,4 χιλιάδες) ήταν μεταχειρισμένα (Γράφημα 8). Ο ρυθμός μείωσης των πωλήσεων των καινούριων αυτοκινήτων (-30,2%), ωστόσο, ήταν μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο των μεταχειρισμένων (-20,7%).

Όσον αφορά στις πωλήσεις καινούριων επιβατικών αυτοκινήτων, ανά εμπορικό σήμα (Γράφημα 9), το 2020, το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς κατείχε η Toyota (12,9%) και ακολούθησαν η Peugeot (9,1%), η Volkswagen (8,7%), η Hyundai (6,5%), η Opel (6,3%), η Nissan (5,5%) και η Suzuki (4,6%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

Χορήγηση Νέων Αδειών Κυκλοφορίας και Μερίδιο ανά Εμπορικό Σήμα, 2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΗΠΑ: Οικονομικές προοπτικές και νομισματική πολιτική

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση

Η εξάπλωση της πανδημίας Covid-19 στις ΗΠΑ, παρά τις προσπάθειες μετριασμού των επιπτώσεών της, αποτέλεσε ένα βαρύ πλήγμα για την οικονομία (Γράφημα 10). Ωστόσο, οι δαπάνες των νοικοκυριών για αγαθά, κυρίως για διαρκή, έχουν αυξηθεί σημαντικά από τον Μάιο, υποστηριζόμενες, εν μέρει, από τα μέτρα οικονομικής τόνωσης και τα διευρυμένα επιδόματα ανεργίας. Αντίθετα, οι δαπάνες για υπηρεσίες παραμένουν σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα από τα αντίστοιχα πριν την πανδημία, ιδίως σε τομείς όπως των ταξιδιών και της φιλοξενίας. Στην αγορά εργασίας, μέχρι το τέλος του 2020, είχε ανακτηθεί το 56% από τις 22 εκατομμύρια θέσεις εργασίας που χάθηκαν τον περασμένο Μάρτιο και Απρίλιο, καθώς πολλοί άνθρωποι μπόρεσαν να επιστρέψουν στην εργασία τους. Ο δομικός πληθωρισμός, όπως καταγράφεται από τις προσωπικές καταναλωτικές δαπάνες (PCE Core Price Index), μετά από δίμηνη περίοδο αρνητικών μετρήσεων την άνοιξη του 2020, κατόρθωσε να ανακάμψει το καλοκαίρι, ενώ άρχισε να σταθεροποιείται τους τελευταίους μήνες του 2020 (Γράφημα 11). Σημειώνεται ότι οι αυξήσεις των τιμών παραμένουν συγκρατημένες στους τομείς που έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής (FOMC) της Ομοσπονδιακής Τράπεζας (Fed) των ΗΠΑ, εκτιμάται μια σχετικά ταχεία επιστροφή στα επίπεδα απασχόλησης και πληθωρισμού, σε σύγκριση με την ανάκαμψη που καταγράφηκε μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Συγκεκριμένα, μέχρι το τέλος του 2023 -λίγο λιγότερο από τρία χρόνια από σήμερα- το ποσοστό της ανεργίας θα έχει υποχωρήσει κάτω από το 4% και ο πληθωρισμός (PCE) θα έχει επιστρέψει στο 2%. Υπενθυμίζεται ότι, μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, χρειάστηκαν περισσότερα από οκτώ χρόνια για να επιστρέψει η απασχόληση και ο πληθωρισμός σε παρόμοια επίπεδα.

Ωστόσο, η πρόσφατη αναζωπύρωση της νόσου του κορωνοϊού προκαλεί ανησυχία και αποτελεί πηγή κινδύνου για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας των ΗΠΑ, αν και τα θετικά νέα σχετικά με την ανάπτυξη αρκετών αποτελεσματικών εμβολίων υποδηλώνουν ότι οι προοπτικές, για το 2021 και μετά, είναι περισσότερο ευνοϊκές, ενώ έχει αρχίσει να μειώνεται ο κίνδυνος για ενδεχόμενη νέα αρνητική επίδραση της επιδημιολογικής κατάστασης στην οικονομική δραστηριότητα.

Το νέο πλαίσιο νομισματικής πολιτικής

Στην ομιλία του στο ετήσιο οικονομικό συμπόσιο του Jackson Hole, τον περασμένο Αύγουστο, ο πρόεδρος της Fed παρουσίασε ένα νέο πλαίσιο νομισματικής πολιτικής. Η αναθεωρημένη στρατηγική της κεντρικής τράπεζας αντιπροσωπεύει μια σημαντική βελτίωση σε σχέση με την υπάρχουσα. Το αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του νέου πλαισίου είναι η εισαγωγή της «μέσης στόχευσης του πληθωρισμού», σύμφωνα με την οποία η Ομοσπονδιακή Τράπεζα δεσμεύεται να διατηρήσει με την πάροδο του χρόνου το μέσο επίπεδο του πληθωρισμού στο 2%. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι εάν ο πληθωρισμός διαμορφώνεται κάτω από το 2% (στόχος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας), η Fed μπορεί να επιτρέψει στο μέλλον μια οριακή υπέρβαση, αρκεί, σε βάθος χρόνου, ο πληθωρισμός να μην ξεπερνά, κατά μέσο όρο, το 2%. Η απόφαση της Fed, βασίστηκε στο γεγονός ότι ο πληθωρισμός -μετρούμενος από τις μεταβολές του δομικού δείκτη των τιμών PCE- υποχώρησε κάτω από το στόχο του 2%, στη διάρκεια της κρίσης του 2008. Σημειώνεται ότι καθώς η οικονομία ανέκαμπτε, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα ξεκίνησε την αύξηση των επιτοκίων (2015), πριν ο πληθωρισμός υπερβεί το στόχο του 2%. Η Fed, στη συγκεκριμένη περίπτωση, επιζητούσε να επιτύχει το στόχο, αλλά δεν είχε καμία πρόθεση να τον ξεπεράσει. Αν όμως η Fed ακολουθούσε το σημερινό πλαίσιο νομισματικής πολιτικής, δεν θα είχε αυξήσει τα επιτόκια τόσο σύντομα, καθώς θα είχε αποδεχτεί μια προσωρινή υπέρβαση του πληθωρισμού και οι θετικές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα θα ήταν διαφορετικές.

Σύμφωνα με την πρόσφατη περίληψη των οικονομικών προβλέψεων της Fed (Summary of Economic Projections), ο δομικός πληθωρισμός (Core PCE) αναμένεται να διαμορφωθεί σε 1,4%, το 2020 και να αυξηθεί σταδιακά σε 2%, το 2023. Αν υποθέσουμε ότι ο δομικός πληθωρισμός ανέλθει σε 2,25% το 2024 και διατηρηθεί σε αυτά τα επίπεδα, τότε, σε αυτό το σενάριο, ο μέσος βασικός πληθωρισμός δεν θα μπορέσει να αγγίξει το 2%, μέχρι τα τέλη του 2025 ή, το αργότερο, στις αρχές του 2026. Ωστόσο, ένας μέσος όρος 2% θα μπορούσε να επιτευχθεί περίπου ένα χρόνο νωρίτερα, εάν ο πληθωρισμός αυξηθεί στο 2,5%, το 2024.

Συνεπώς, είναι πολύ πιθανό να απαιτηθούν αρκετά χρόνια για να επιτευχθεί ο μέσος πληθωρισμός 2%, γεγονός που σημαίνει ότι η νομισματική πολιτική θα μπορέσει να διατηρήσει τον επεκτατικό της χαρακτήρα, για μακρύ χρονικό διάστημα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, θα οδηγηθούμε σε χαμηλά μακροπρόθεσμα επιτόκια και η Fed πιθανότατα θα συνεχίσει το τρέχον πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων (QE) για επιπλέον διάστημα του προβλεπόμενου. Σύμφωνα με τα ισχύοντα, η κεντρική τράπεζα έχει τη δυνατότητα αγορών ύψους 120 δισ. δολαρίων ΗΠΑ μηνιαίως (40 δισ. σε τίτλους με εγγύηση ενυπόθηκων δανείων και 80 δισ. σε κρατικούς τίτλους). Επισημαίνεται ότι τα πρακτικά της συνεδρίασης της FOMC, στο διάστημα 15-16 Δεκεμβρίου, έρχονται να επιβεβαιώσουν τα παραπάνω, καθώς τα μέλη της Επιτροπής συζήτησαν σε βάθος τη μόχλευση του ισολογισμού της κεντρικής τράπεζας και εξέφρασαν την άποψη ότι η Fed θα μπορούσε να αυξήσει τις αγορές ομολόγων, εάν η πρόοδος στην επίτευξη των στόχων της νομισματικής πολιτικής αποδειχτεί βραδύτερη της αναμενόμενης.

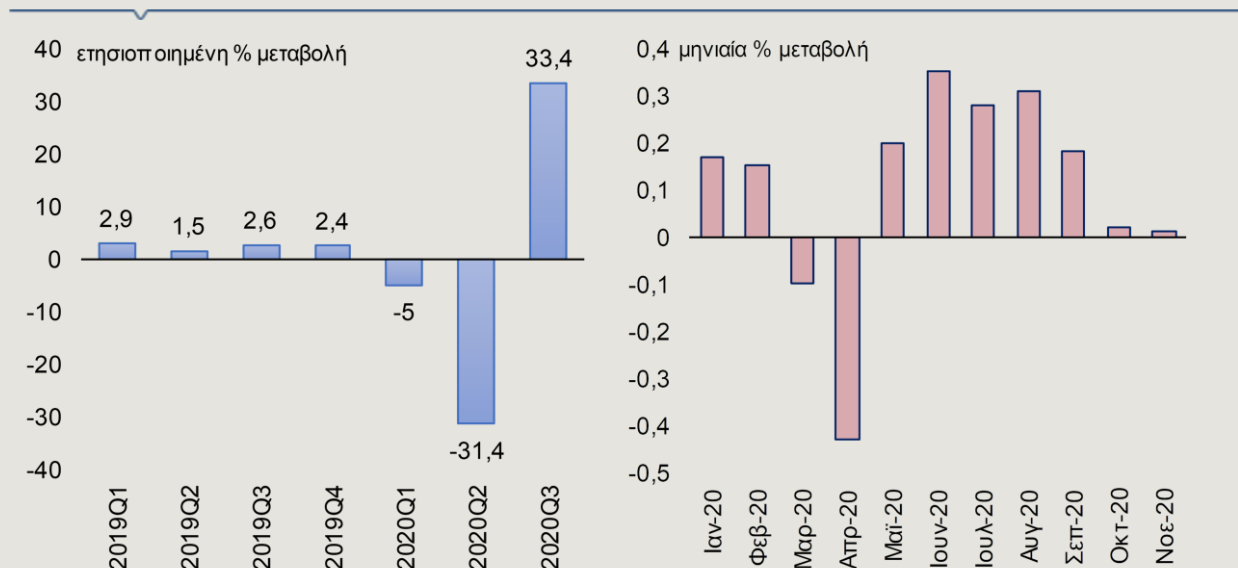
ΓΡΑΦΗΜΑ 10

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Πηγή:
Bloomberg

2019-2020: Εξέλιξη ΑΕΠ

Δομικός δείκτης προσωπικών καταναλωτικών δαπανών

Η οικονομία των ΗΠΑ θα εισέλθει, το 2021, στη φάση της ανάκαμψης, με τα επιτόκια νομισματικής πολιτικής να έχουν διαμορφωθεί, από τον περασμένο Μάρτιο, στο κατώτατο όριο τους (Effective Lower Bound), καθώς η Fed αναγνώρισε εγκαίρως τις σοβαρές επιπτώσεις που θα είχε η πανδημία στην οικονομική δραστηριότητα και στον πληθωρισμό. Σημειώνεται ότι, στη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, τα επιτόκια διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα με τα σημερινά για επτά έτη. Στην τελευταία συνάντηση της FOMC, αναφέρθηκε ότι ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας θα διαμορφωθεί στο 4,2% το 2021 και το ποσοστό της ανεργίας θα αγγίξει το 5%, ήτοι χαμηλότερα από τα τρέχοντα επίπεδα (Δεκέμβριος 2020: 6,7%), αλλά υψηλότερα από τα προ της πανδημικής κρίσης επίπεδα. Ωστόσο, μεγάλο τμήμα της οικονομικής μεγέθυνσης θα εξαρτηθεί από την ταχύτητα χορήγησης των εμβολίων κατά του κορωνοϊού στον πληθυσμό των ΗΠΑ και από το εάν τα εμβόλια θα έχουν σημαντική επίπτωση στην εξάπλωσή του.

Το πρώτο τρίμηνο του 2021 αποτελεί σημείο καμπής για την οικονομία των ΗΠΑ, εν μέσω έξαρσης των κρουσμάτων της νόσου του κορωνοϊού. Αρκετά από τα προγράμματα τόνωσης της οικονομικής δραστηριότητας που ελήφθησαν τον περασμένο Μάρτιο έχουν ήδη λήξει. Ωστόσο, αν επιδεινωθούν οι οικονομικές συνθήκες, στο προσεχές διάστημα, ενδεχομένως, η Fed να κληθεί να τα ενεργοποιήσει εκ νέου. Τα βασικότερα εξ αυτών είναι: το Municipal Liquidity Facility (δάνεια προς τις πολιτείες και τις τοπικές κυβερνήσεις), το Main Street Lending (δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις) και το Corporate Credit Facilities (επιχειρηματική ρευστότητα). Η νέα υπουργός Οικονομικών, εν αναμονή έγκρισης της τοποθέτησής της από τη Γερουσία, θα συνεργαστεί με τη Fed για τη συνέχιση αυτών των προγραμμάτων ή την υιοθέτηση κάποιων άλλων. Σημειώνεται ότι οι αξιωματούχοι της Fed έχουν εκφράσει την επιθυμία τους να διατηρηθούν αυτά τα προγράμματα έκτακτης ανάγκης έως και το 2021. Με επιτόκια σχεδόν μηδενικά και με την αυξημένη πιθανότητα να παραμείνουν αμετάβλητα μέχρι το τέλος του 2023, η ανάγκη για άλλα μη συμβατικά εργαλεία νομισματικής πολιτικής θα είναι εμφανής. Η Fed έχει δεσμευτεί να χρησιμοποιήσει όλο το φάσμα των εργαλείων που διαθέτει για να στηρίξει την οικονομία, να διασφαλίσει επίπεδα πλήρους απασχόλησης και να ενισχύσει μια ανάκαμψη που θα μπορέσει να επιδείξει ισχυρό χαρακτήρα.

Η παραμονή των επιτοκίων κοντά στο μηδέν και η δυνατότητα μόχλευσης του ισολογισμού της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ παρέχουν ισχυρή υποστήριξη στην οικονομία και θα συνεχίσουν να το κάνουν, καθώς θα προχωρά η ανάκαμψη. Ωστόσο, θα απαιτηθεί ένα σημαντικό χρονικό διάστημα για να επιστρέψει η οικονομική δραστηριότητα και η απασχόληση στα επίπεδα του περασμένου Φεβρουαρίου.

ΗΠΑ

Αγορά Εργασίας

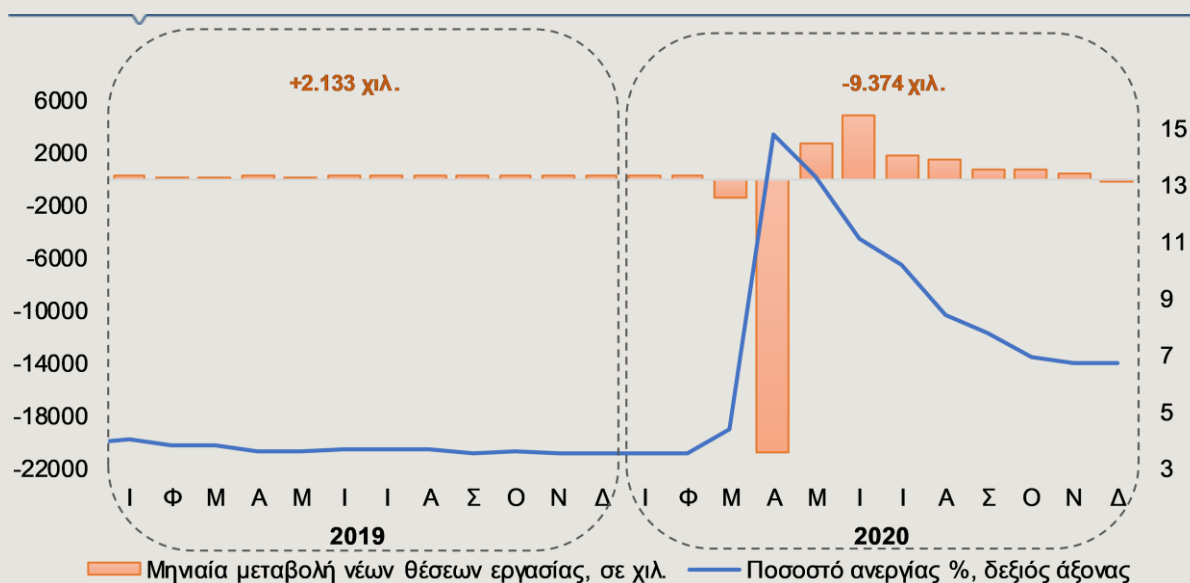
Το ποσοστό της ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία) διαμορφώθηκε, τον Δεκέμβριο, στο 6,7% (10,7 εκατ. άνεργοι), παραμένοντας αμετάβλητο σε σύγκριση με τον Νοέμβριο. Η επίδοση του Δεκεμβρίου ήταν στα επίπεδα που ανέμενε η αγορά, αν και πρόκειται για τον πρώτο μήνα που δεν καταγράφηκε μείωση του ποσοστού της ανεργίας, μετά από επτά διαδοχικούς μήνες αποκλιμάκωσής του. Ωστόσο, το ποσοστό της ανεργίας είναι κατά 3,2 ποσοστιαίες μονάδες μεγαλύτερο (5 εκατ. περισσότεροι άνεργοι) από αυτό του Φεβρουαρίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι, στο διάστημα Σεπτεμβρίου 2019-Φεβρουαρίου 2020, το ποσοστό της ανεργίας κυμαινόταν στο εύρος 3,5%-3,6% (τα χαμηλότερα ποσοστά των τελευταίων 50 ετών), ενώ, από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, εμφανίζει έντονη μεταβλητότητα. Είναι ενδεικτικό ότι, τον Απρίλιο, το ποσοστό της ανεργίας ανήλθε στο 14,8%, το οποίο αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό που έχει καταγραφεί στα χρονικά της έρευνας (από τον Ιανουάριο 1948), ενώ έκτοτε βαίνει μειούμενο.

Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά, το ποσοστό της ανεργίας, στους νέους, ηλικίας 16-19 ετών, αυξήθηκε στο 16%, τον Δεκέμβριο, έναντι 13,9%, τον Νοέμβριο, ενώ, στους άνδρες και στις γυναίκες, άνω των 20 ετών, διαμορφώθηκε σε 6,4% και 6,3%, αντίστοιχα, από 6,6% και 6,2%, τον προηγούμενο μήνα. Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, το χαμηλότερο ποσοστό της ανεργίας εξακολουθεί να εμφανίζεται στους κατόχους πανεπιστημιακού τίτλου (3,8%, έναντι 4,2%, τον Νοέμβριο), ενώ το υψηλότερο στους μη έχοντες απολυτήριο λυκείου (9,8%, έναντι 9,2%, τον Νοέμβριο). Επιπλέον, τον Δεκέμβριο, καταγράφηκε μείωση περίπου 140 χιλ. θέσεων απασχόλησης από την οικονομία των ΗΠΑ, για πρώτη φορά τους τελευταίους οκτώ μήνες, έναντι αύξησης 336 χιλ. θέσεων, τον Νοέμβριο (αναθεωρημένη μέτρηση). Οι μεγαλύτερες απώλειες καταγράφηκαν στην παροχή υπηρεσιών αναψυχής και φιλοξενίας (498 χιλ.). Η συγκεκριμένη κατηγορία έχει πληγεί περισσότερο από κάθε άλλη από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, καθώς από τον Φεβρουάριο, οι θέσεις απασχόλησης έχουν μειωθεί κατά 3,9 εκατ. (23,2%). Σημειώνεται ότι, το δίμηνο Μαρτίου-Απριλίου, υπήρξε ραγδαία μείωση κατά 22,2 εκατ. θέσεις απασχόλησης στην οικονομία των ΗΠΑ, εκ των οποίων 12,5 εκατ. θέσεις απασχόλησης ανακτήθηκαν τους επτά επόμενους μήνες. Συνολικά, το 2020, υπήρξε συρρίκνωση της απασχόλησης κατά 9,4 εκατ. θέσεις, έναντι αύξησης κατά 2,1 εκατ. θέσεις, το 2019 (Γράφημα 12). Επιπλέον, τον Δεκέμβριο, το 23,7% των εργαζομένων δήλωσε ότι εργάστηκε από απόσταση (τηλεργασία), λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, έναντι 21,8%, τον Νοέμβριο,

ενώ περίπου το 79,7% των εργαζομένων απασχολούνταν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και το 20,3% με καθεστώς μερικής απασχόλησης.

Το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (ήτοι ο λόγος των ατόμων που απασχολούνται ή αναζητούν εργασία προς το σύνολο του εργατικού δυναμικού, ηλικίας 16 ετών και άνω) διατηρήθηκε, τον Δεκέμβριο, σε 61,5%. Επισημαίνεται ότι, τον Απρίλιο, το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό είχε υποχωρήσει σε 60,2%, το οποίο ήταν το χαμηλότερο ποσοστό από τον Ιανουάριο 1973.

Οι μέσες ωριαίες αποδοχές από εργασία διαμορφώθηκαν, τον Δεκέμβριο, σε 29,81 δολάρια, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5,1%, σε ετήσια βάση και κατά 0,8%, σε μηνιαία βάση, έναντι ετήσιας ανόδου, τον Νοέμβριο, κατά 4,4% και μηνιαίας ανόδου κατά 0,3%. Τις υψηλότερες μέσες ωριαίες αποδοχές προσφέρουν οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (44,38 δολάρια) και οι εταιρείες πληροφορικής (44,37 δολάρια).

ΓΡΑΦΗΜΑ 12
ΗΠΑ: Εξέλιξη Νέων Θέσεων Εργασίας και Ποσοστού της Ανεργίας, εποχικά διορθωμένα στοιχεία

Πηγή:
Bloomberg

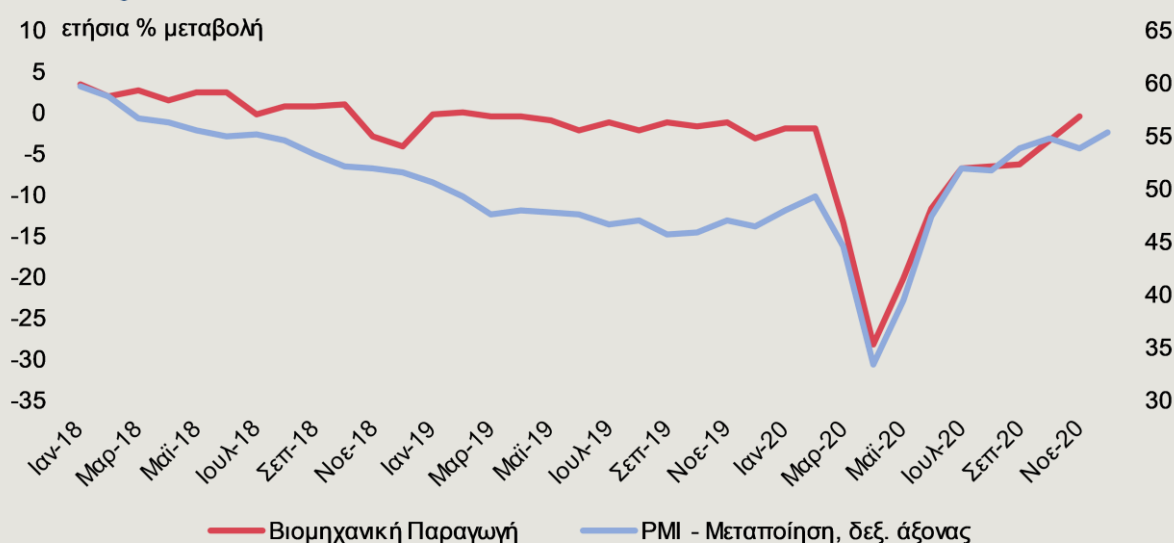
Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)

Βιομηχανική Παραγωγή

Η βιομηχανική παραγωγή στη ΖτΕ υποχώρησε, τον Νοέμβριο, κατά 0,6%, σε ετήσια βάση, έναντι μεγαλύτερης μείωσης, κατά 3,5% (αναθεωρημένη μέτρηση), τον Οκτώβριο. Αντίθετα, σε μηνιαία βάση, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 2,5%, τον Νοέμβριο, έναντι οριακά μικρότερης ανόδου, κατά 2,3%, τον Οκτώβριο, καταγράφοντας, για έβδομο διαδοχικό μήνα, θετικό ρυθμό μηνιαίας μεταβολής. Οι επιδόσεις σε ετήσια και σε μηνιαία βάση υποδηλώνουν ότι η ανάκαμψη της βιομηχανικής παραγωγής στη ΖτΕ, η οποία παρατηρείται από τον Μάιο, διατηρήθηκε και τον Νοέμβριο. Αξίζει να σημειωθεί ότι, τον Απρίλιο, η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε σε επίπεδα που είχαν να καταγραφούν από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 (-28,4%), ενώ ενδεικτικό του μεγέθους της μείωσης είναι ότι, κατά τη χρηματοοικονομική κρίση της περιόδου 2008-2009, η μεγαλύτερη πτώση, σε ετήσια βάση, που σημειώθηκε τον Απρίλιο 2009 (-21,3%) ήταν σημαντικά μικρότερη από την τρέχουσα. Η παραγωγή, τον Νοέμβριο, συρρικνώθηκε, σε ετήσια βάση, στην ενέργεια (-5%), στα μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά (-2,5%) και στα διαρκή καταναλωτικά αγαθά (-0,4%). Αντίθετα, άνοδος καταγράφηκε στα ενδιάμεσα αγαθά (+1,1%) και στα κεφαλαιουχικά αγαθά (+0,1%).

Στην πλειονότητα των κρατών-μελών, για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, καταγράφηκε ετήσια μείωση στη βιομηχανική παραγωγή. Οι εντονότερες μειώσεις σημειώθηκαν στις τέσσερις μεγαλύτερες οικονομίες της ΖτΕ, οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 75% της βιομηχανικής παραγωγής, ήτοι στην Γαλλία (-4,9%), στην Ιταλία (-4,2%), στην Ισπανία (-3,7%) και στην Γερμανία (-3,7%). Αντίθετα, στην Ιρλανδία (+40,8%) και στην Ελλάδα (+8,8%) καταγράφηκαν οι μεγαλύτερες αυξήσεις. Αξίζει να τονιστεί η πολύ μεγάλη άνοδος της ιρλανδικής βιομηχανικής παραγωγής, η οποία, παρά τη σχετικά περιορισμένη βαρύτητα που έχει στη διαμόρφωση του δείκτη (5,1%), συνέβαλε καθοριστικά στον περιορισμό της συρρίκνωσης της βιομηχανικής παραγωγής στο σύνολο της ΖτΕ.

Συνολικά, κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου, η βιομηχανική παραγωγή στη ΖΤΕ υποχώρησε κατά 9,3%, έναντι μικρότερης μείωσης κατά 1,1%, το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Η εξάπλωση του κορωνοϊού, αρχικά στην Κίνα και στη συνέχεια στον υπόλοιπο κόσμο, ανάγκασε τις κυβερνήσεις να υιοθετήσουν μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης, με αποτέλεσμα το δίμηνο Μαρτίου-Απριλίου να σημειωθεί κατακόρυφη μείωση τόσο της εσωτερικής, όσο και της εξωτερικής ζήτησης, η οποία, σε συνδυασμό με τις δυσλειτουργίες των εφοδιαστικών αλυσίδων, οδήγησε σε άνευ προηγουμένου συρρίκνωση της βιομηχανικής παραγωγής. Η σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων, από τον Μάιο, συνέβαλε στην αύξηση της ζήτησης και της βιομηχανικής παραγωγής. Η ανάκαμψη της βιομηχανικής παραγωγής ενδέχεται να συνεχιστεί τους επόμενους μήνες, παράλληλα με την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας. Εξάλλου, ο δείκτης των υπευθύνων για τις προμήθειες στη μεταποίηση (Purchasing Managers Index PMI-HIS Markit) αυξήθηκε, τον Δεκέμβριο, στις 55,2 μονάδες, από 53,8 μονάδες, τον Νοέμβριο, ήτοι στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύομισι ετών (Γράφημα 13). Η διατήρηση του δείκτη πάνω από τις 50 μονάδες, για έκτο διαδοχικό μήνα, υποδηλώνει βελτίωση των λειτουργικών συνθηκών στη μεταποίηση, εξέλιξη που αντανακλάται στην αύξηση τόσο της παραγωγής, όσο και των νέων παραγγελιών. Υπενθυμίζεται ότι το όριο των 50 μονάδων αποτελεί το διαχωριστικό σημείο μεταξύ συρρίκνωσης και επέκτασης, ενώ η μεταποίηση αντιπροσωπεύει πάνω από το 70% της βιομηχανικής παραγωγής.

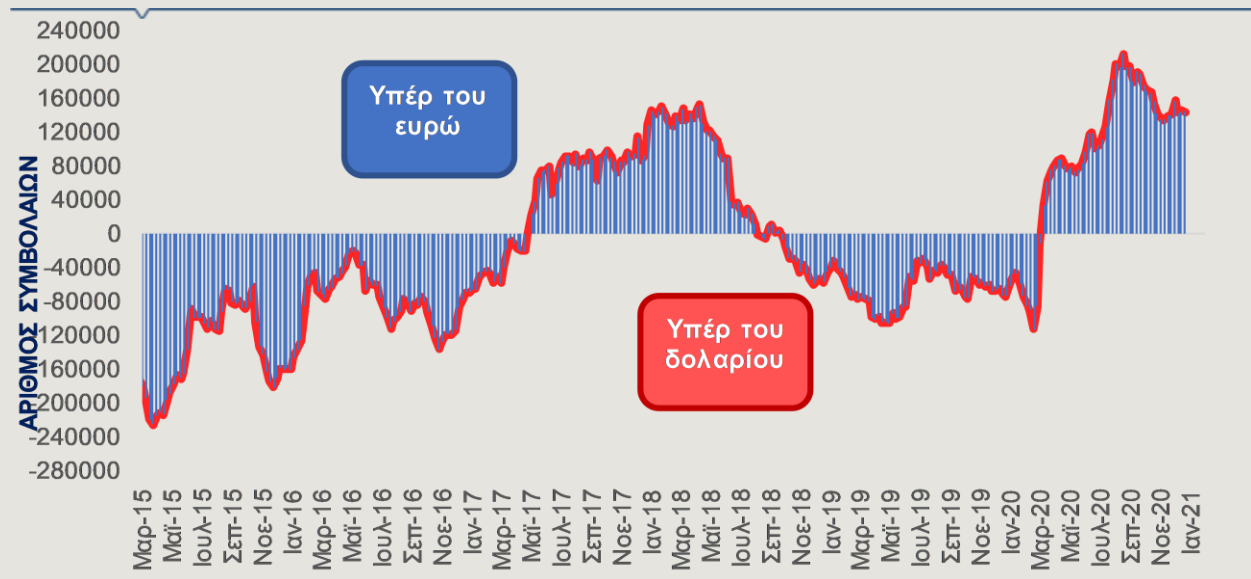
ΓΡΑΦΗΜΑ 13
Εξέλιξη Βιομηχανικής Παραγωγής και Δείκτη PMI Μεταποίησης στη ΖΤΕ

Πηγή:
Eurostat, IHS
Markit

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ
Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις), στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 12 Ιανουαρίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") αυξήθηκαν κατά 12.899 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 155.890 συμβόλαια, από 142.991 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 14). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την πρώτη εβδομαδιαία αύξηση που καταγράφεται από τις 22 Δεκεμβρίου 2020.

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, στις 19 Ιανουαρίου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,2129 δολάρια, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του δολαρίου (0,7%), ενώ διαπραγματευόταν υψηλότερα κατά 17,3% από το χαμηλό που είχε καταγράψει στις 3 Ιανουαρίου 2017 (USD 1,0342).

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές

 Πηγή:
 CFTC, IMM

Απώλειες καταγράφει το δολάριο έναντι του ευρώ, στον απόηχο των δηλώσεων της νέας Υπουργού Οικονομικών των ΗΠΑ. Η Janet Yellen τόνισε ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών της Γερουσίας την ανάγκη περαιτέρω δημοσιονομικής στήριξης της οικονομίας των ΗΠΑ, τα οφέλη της οποίας, όπως χαρακτηριστικά σημείωσε, υπερτερούν του κόστους από την αύξηση του χρέους. Παράλληλα, μεταξύ άλλων, σημείωσε ότι η αξία του δολαρίου θα πρέπει να καθορίζεται από τις δυνάμεις της αγοράς, ενώ οι ΗΠΑ θα εναντιώνονται σε προσπάθειες χωρών να επηρεάσουν την αξία του νομίσματός τους, προκειμένου να αποκτήσουν εμπορικό πλεονέκτημα. Οι δηλώσεις της νέας Υπουργού Οικονομικών δημιούργησαν θετικό επενδυτικό κλίμα, αυξάνοντας τη διάθεση ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, γεγονός που αποδυνάμωσε το δολάριο. Υπενθυμίζεται ότι, στις αρχές του έτους, ο νέος Πρόεδρος των ΗΠΑ πρότεινε ένα νέο δημοσιονομικό πακέτο ύψους 1,9 τρισ. δολαρίων, σημαντικά μεγαλύτερο από αυτό που συμφώνησαν στα τέλη του 2020 οι Δημοκρατικοί με τους Ρεπουμπλικάνους.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ εμφανίζει απώλειες, σε ημερήσια βάση, έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,07779 φράγκων (19.1.2021). Το ευρώ σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του φράγκου, της τάξης του 0,3%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (SNB), την προηγούμενη εβδομάδα, πιθανολογείται ότι δεν υπήρξε παρέμβαση της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου. Το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB αυξήθηκε στα 703,8 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε στις 15 Ιανουαρίου, από 702,4 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα μέχρι και τις 8 Ιανουαρίου.

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, στις 19 Δεκεμβρίου, εμφάνιζε μεικτή εικόνα, καταγράφοντας απώλειες έναντι του ευρώ (0,88984 GBP/EUR), αλλά κέρδη έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,3630 USD/GBP). Σημειώνεται ότι, από την αρχή του έτους, η στερλίνα καταγράφει κέρδη κατά 0,4% έναντι του ευρώ και απώλειες κατά 0,3% έναντι του δολαρίου.

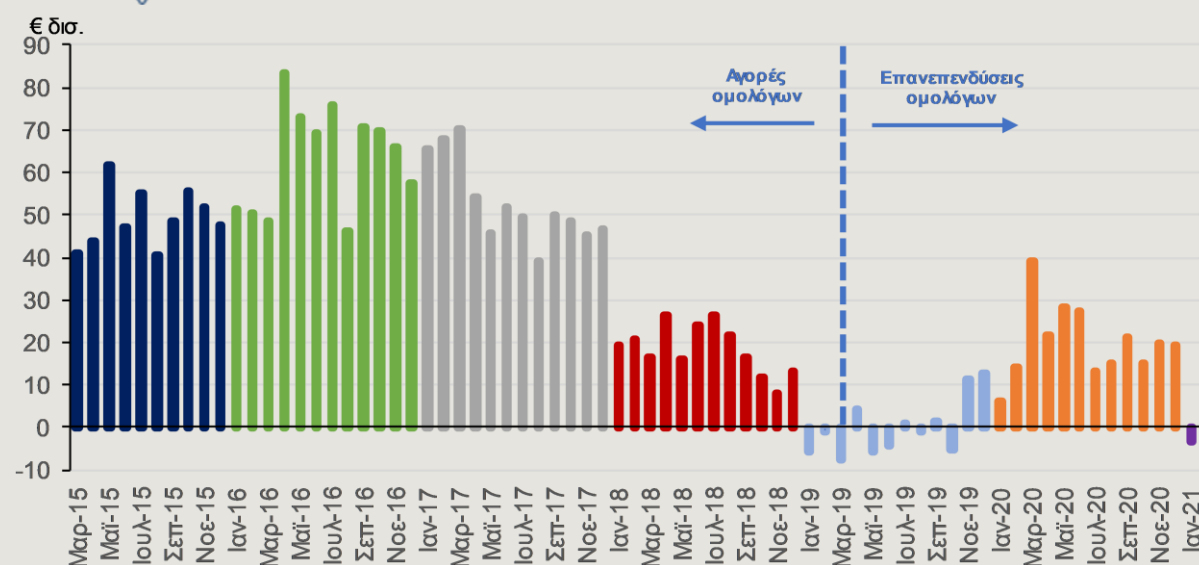
Ανοδικά κινείται η στερλίνα έναντι του δολαρίου, εκμεταλλευόμενη τη διολίσθηση του αμερικανικού νομίσματος, μετά τις δηλώσεις της νέας Υπουργού Οικονομικών των ΗΠΑ. Το Ηνωμένο Βασίλειο προχωρά στον εμβολιασμό του πληθυσμού κατά του κορωνοϊού με ταχύτερο ρυθμό, σε σύγκριση με τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς, δεδομένης της δυσμενούς επιδημιολογικής κατάστασης της χώρας, ο γρήγορος εμβολιασμός είναι κρίσιμης σημασίας παράγοντας για την ταχύτερη ανάκαμψη της οικονομίας. Υπενθυμίζεται ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο παραμένουν αυστηρά περιοριστικά μέτρα, τουλάχιστον, μέχρι τα μέσα Φεβρουαρίου. Παράλληλα ευνοϊκή για τη στερλίνα ήταν η δήλωση του επικεφαλής της Κεντρικής Τράπεζας της Αγγλίας, την περασμένη εβδομάδα, καθώς, όπως δήλωσε, η υιοθέτηση αρνητικών επιτοκίων δεν είναι ο καλύτερος τρόπος διαχείρισης της ύφεσης, με την οποία βρίσκεται αντιμέτωπη το Ηνωμένο Βασίλειο.

Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 15) που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι τις 15 Ιανουαρίου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,345 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 769 εκατ., σε αγορές Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 373 εκατ. και σε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 2,6 δισ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε καθαρές αγορές, αξίας Ευρώ 18,2 δισ., στο πλαίσιο του νέου Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP), με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 780,7 δισ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15

Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

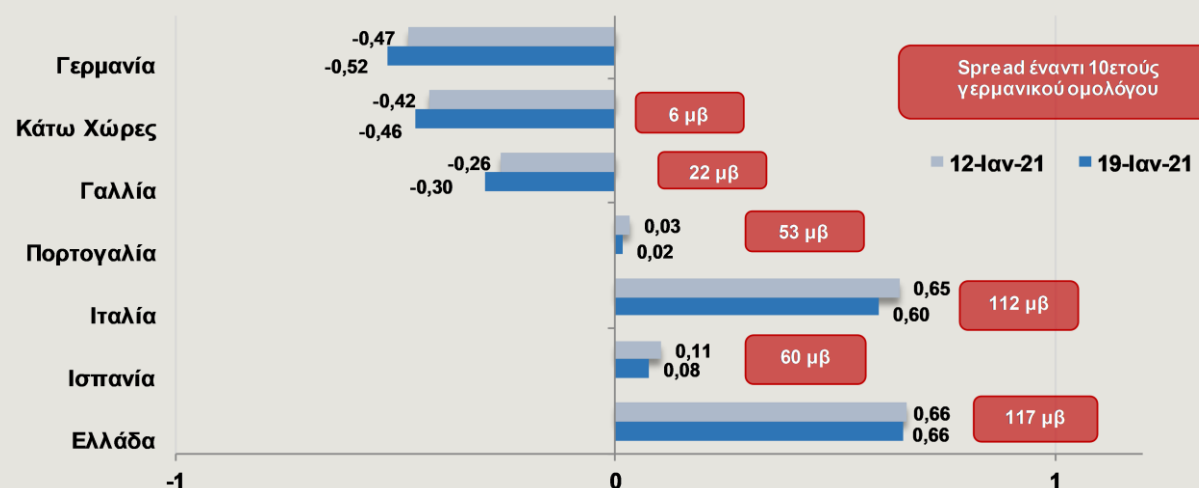

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα, Alpha
Bank

Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 18 Ιουνίου 2030, με κουπόνι 1,5%, διαμορφωνόταν, στις 19 Ιανουαρίου, μεταξύ 0,65% και 0,67%. Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) αυξήθηκε στις 117 μονάδες βάσης. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ, διαμορφώθηκε στο -0,52% (Γράφημα 16).

ΓΡΑΦΗΜΑ 16

Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Πηγή:
Bloomberg,
Alpha Bank

Πτωτικά κινείται η απόδοση του ιταλικού δεκαετούς ομολόγου, καθώς ο Ιταλός πρωθυπουργός έλαβε ψήφο εμπιστοσύνης από τη Γερουσία. Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, ενδεχομένως, να οδηγήσει σε επαναφορά της πολιτικής σταθερότητας στη γειτονική χώρα. Ωστόσο, παρά την πολιτική κρίση, η οποία ξέσπασε με αφορμή την αποχώρηση ενός μικρού κόμματος από τον κυβερνητικό συνασπισμό, οι αποδόσεις των ιταλικών κρατικών ομολόγων δεν αυξήθηκαν σε σημαντικό βαθμό, γεγονός που οι συμμετέχοντες στις αγορές αποδίδουν στις αγορές ομολόγων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στα πλαίσια του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP).

Η Γερμανία, το 2020, αύξησε τον καθαρό δανεισμό της κατά Ευρώ 130,5 δισ. Πρόκειται για το υψηλότερο ετήσιο ποσό δανεισμού που έχει καταγραφεί εδώ και δεκαετίες, το οποίο, ωστόσο, είναι περίπου 40% χαμηλότερο από αυτό που είχε αρχικά σχεδιάσει η γερμανική κυβέρνηση. Είναι χαρακτηριστικό ότι, το 2010, στον απόηχο της χρηματοοικονομικής κρίσης, η Γερμανία είχε δανειστεί Ευρώ 44 δισ., ποσό σημαντικά χαμηλότερο από το τρέχον. Για το 2021, η Γερμανία σχεδιάζει να προβεί σε καθαρό δανεισμό ύψους Ευρώ 180 δισ., καθώς η δημοσιονομική πολιτική θα διατηρήσει τον επεκτατικό της χαρακτήρα, προκειμένου να στηριχτεί η ανάκαμψη της γερμανικής οικονομίας.

Το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας, στις 19 Ιανουαρίου, κατέγραφε απόδοση 0,02%, της Ισπανίας 0,08% και της Ιταλίας 0,60%. Η διαφορά απόδοσης του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με την αντίστοιχη του γερμανικού αυξήθηκε στις 53 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου διατηρήθηκε στις 112 μ.β. Τέλος, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ διαμορφωνόταν στο 1,11%, στις 19 Ιανουαρίου.

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2015	2016	2017	2018	2019	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	-0,4	-0,5	1,3	1,6	1,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,3	-0,5	1,9	2,3	1,9	
Δημόσια Κατανάλωση	1,6	-0,2	-0,1	-4,2	1,2	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	0,2	2,3	8,1	-6,6	-4,6	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	5,0	-0,4	8,5	9,1	4,8	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	7,9	2,2	7,4	8,0	3,0	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,7	-0,8	1,1	0,6	0,3	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	24,9	23,5	21,5	19,3	17,3	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	0,6	3,6	4,0	4,5	4,4	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	177,0	180,8	179,2	186,2	180,5	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,8	-1,8	-1,9	-2,9	-1,5	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2019	2020				Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q1	Q2	Q3	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	0,6	3,8	-7,4	-0,1	-0,4 (Ιαν.-Οκτ.)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	13,2	-12,4	-54,2	-14,3	-26,5 (Ιαν.-Δεκ.)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	9,8	55,7	0,3	-1,7	13,0 (Ιαν.-Οκτ.)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	0,9	1,5	-7,4	-1,6	-1,8 (Ιαν.-Νοε.)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	54,2	51,0	40,0	49,3	46,9 (Δεκ..)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	105,4	110,7	91,8	90,8	91,5 (Δεκ..)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	103,6	108,6	87,6	86,9	93,3 (Δεκ..)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-19,8	-10,4	-31,1	-34,9	-44,7 (Δεκ..)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	-0,6	0,1	0,4	2,4	2,6 (Νοέ.)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	1,7	3,4	3,8	8,3	8,7 (Νοέ.)	
- Βιομηχανία	0,4	4,5	6,5	9,5	10,4 (Νοέ.)	
- Κατασκευές	-4,4	-3,7	-4,0	-4,7	-3,4 (Νοέ.)	
- Τουρισμός	3,8	3,7	1,9	11,7	13,3 (Νοέ.)	
Νοικοκυριά	-2,9	-2,9	-2,7	-2,5	-2,5 (Νοέ.)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-1,6	-1,7	-1,7	-1,6	-1,9 (Νοέ.)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,4	-3,4	-3,0	-2,8	-2,8 (Νοέ.)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	0,3	0,4	-1,4	-1,9	-2,3 (Δεκ.)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	7,2	6,5	4,1	3,2	3,2 (Γ' τρίμ.)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	17,3	15,9	17,0	16,7	16,7 (Οκτ.)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	1,9	0,4	-14,2	-11,7	-11,7 (Γ' τρίμ.)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,9	0,2	-12	1	1 (Γ' τρίμ.)	
Δημόσια Κατανάλωση	1,2	1,4	-2,7	4,4	4,4 (Γ' τρίμ.)	
Επενδύσεις	-4,6	-3,2	4,6	0,3	0,3 (Γ' τρίμ.)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,8	1,6	-33,1	-44,9	-44,9 (Γ' τρίμ.)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,0	0,6	-12,9	-6,4	-6,4 (Γ' τρίμ.)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματος του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του